

Marian Płachecki

"Początki wiersza nieregularnego", Lucylla Pszczołowska, "Pamiętnik Literacki" z.3 (1978) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 22/2 (72), 198

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ PSZCZOŁOWSKA Lucylla: Początki wiersza nieregularnego w Polsce. "Pamiętnik Literacki" 1978 z. 3 s. 113-129.

Autorka koryguje opinię, jakoby wiersz nieregularny pojawił się u nas dopiero w roku 1699, w zbiorze bajek Krzysztofa Niemirycza - naśladowanych z La Fontaine'a. Istnieją bowiem teksty wierszowane pozornie, a znacznie wcześniejsze: staropolskie dialogi, komedie, tragikomedie, dramaty religijne, dramato-opery. Zróżnicowanie formatów wersyfikacyjnych stosowanych w jednym utworze jest cechą swoistą ówczesnego dramatu europejskiego. Podstawową funkcją tych zróżnicowań jest indywidualizowanie replik poszczególnych bohaterów, jednakże pełnią one również funkcje kompozycyjne oraz przystosowują tekst dramatu do rozmaitych technik wykonawczych (monolog - chór, mowa - śpiew). Autorka omawia bliżej te i inne funkcje zróżnicowań wersyfikacyjnych wczesnego wiersza nieregularnego opierając się na materiale antologii dramatów staropolskich w opracowaniu Lewańskiego.

BP/72/17

M.P.

/I/ SKWARCZYŃSKA Stefania: O paru zagadnieniach poetyki nie podjętych przez badania języka poezji (literatury). "Zeszyty Naukowe UJ". Prace Językoznawcze z. 54. Kraków 1977 s. 193-210.

Autorka uzasadnia potrzebę podjęcia badań nad dwiema dziedzinami problemowymi, związanymi z istnieniem dwóch form języka - pisanej i mówionej. Pierwszą dziedzinę tworzy poezja, odwołująca się do ekspresji plastycznej, w której najważniejszą semantycznie kwestią jest graficzny układ i rozkład materiału treściowego. Chodzi tu przede wszystkim o barokowe "carmen figurata", typograficzne eksperymenty futurystów, wiersze-kaligrama oraz o aktualnie rozwijającą się poezję konkretną. Drugą dziedziną wymagającą badań są jakości fonetyczne polskiej poezji i prozy. W tym z kolei zakresie chodzi o przeanalizowanie stosunków ilościowych, charakteryzujących częstość występowania poszczególnych głosek, odróżniającą np. powieść epicką od powieści lirycznej.

BP/72/18

E.Sz.-M.